

Diplomní projekt: Metropolitní dům na Vinohradech

Atelier: Ondřej Císlar, FA ČVUT– letní semestr 2016/2017

Autor projektu: Michal Jedlička

Autor posudku: Petr Burian

Prázdné Vinohradské nároží Blanické a Slezské ulice, jemuž dominuje vzduchotechnický komín metra, je šťavnatým - jakkoli možná už lehce opotřebovaným - zadáním studentských prací. Zadáním starým možná tolik, jako FA samotná. Přesto, nebo právě proto, je zajímavé podívat se na jeho řešení znovu očima Michala Jedličky. Pohled to je nový už jen proto, že se zadání tentokrát rozšířilo. Pojalo totiž v sebe i druhý z rohů bloku, jemuž na západní straně kraluje významná veřejná stavba Národního domu na Vinohradech. Úloha se tak na první pohled zjednodušila. Pohledem druhým však možná zdánlivě.

Michal s velkým porozuměním čte městský prostor na křížení Slezské, Blanické a Římské ulice. Chápe správně klíčovou roli Gočárova Domu zemědělské osvěty i zásadní význam Kavalírova Hasičského domu s jeho nárožní vertikálou. Obdivuje a vyzdvihuje kvalitu obou těchto výjimečných příspěvků moderní předválečné architektury pro hmotovou kompozici jimi definovaného náměstí-nenáměstí. Hlásí se k nim a nachází v nich pro sebe dokonce svého druhu bránu do Vinohrad, kterou se následně svým příspěvkem pokouší ústrojně doplnit.

Zvolená typologická směs naplní domu, kde se snoubí obchodní parter, malý podíl kancelářských ploch v hůře osvětlené nízké dvorní partii a dominantní funkce bytová ve vyšších podlažích, je pravou proporcionálně vyváženou esencí přesně toho mixu, který nacházíme na Vinohradech všude kolem. Autor se takto hlásí ke kontextu okolí nejen hmotovému, ale i typologickému. A v nikoli poslední řadě činí za dost vinohradskému standardu i světlou výškou bytových podlaží, která se pohybuje kolem 3,3m. Bydlet na Vinohradech v dnes developersky standardních 2,7m výšce mi zní jako protimluv.

Navržený dům má dispozičně logickou kostru definovanou dvojicí symetricky situovaných vertikálních jader umístěných do přirozené pozice vnitřních rohů bloku. Pozice schodišť tak definuje počet a polohu hlavních vstupů a je v parteru doplněna o dvojici autovýtahů, jež obsluhují podzemní parking. Situování těchto výtahů do třetiny fasády Blanické považuji za - vůči parteru - nejméně devastující - a tudíž správnou volbu. Správně pracuje rovněž s druhým omezením, kterým je vertikála větrací šachty metra. Tu v suterénu přesmykává do - dispozičně méně škodící - polohy při štítu NDV.

Hmotová kompozice Michalova návrhu pracuje s logikou plnohodnotného doplnění kompaktního bloku korunovaného dvojicí nárožních věží. Tedy prvkem, který má v lokalitě nesčetně podob a předobrazů, nicméně autor se v její konkretizaci otevřeně přihlašuje právě k vrstvě výše zmíněných funkcionalistických staveb. Zřetelnějšího vytknutí nárožních hmot dociluje vložení vertikálního pásu lodžii, které jinak dosti kompaktní a na poměry vinohradského bloku až nezvykle objemný korpus domu člení na měřítkově drobnější subhmoty.

Pojednání pláště domu, perforace okenními otvory a neobyčejně rafinovaná a citlivá hra s vertikálami a horizontálami v různých hloubkových plánech a v různé materializaci patří z mého pohledu k nejsilnějším stránkám návrhu. Má v sobě čitelnou vrstvu řádovosti, členění na parter, tělo a hlavu

kompozice, netřepí se na chtěných, neústrojných nepravidelnostech. Čitelná, pravidelná a přirozená mřížka tu funguje. Zde si Michal sahá na jím obdivovanou - cituji: "nadčasovost a trvanlivost" - nedalekých staveb meziválečného období.

Potud velmi přesvědčivě zvládnuté cvičení.

Otázka, kterou alespoň u mne vyvolává zní: Neměl jít takto zručný autor ještě dále? Napadla mne při pohledu na nejdelší průčelí domu směrem do Blanické, na asymetricky nižší nárožní věž do Korunní, kde pozorovatel váhá, jaká jsou vlastně opodstatnění a motivy onoho zkrácení jižní nárožní věže v jinak víceméně symetrické struktuře dostavby. Vše sice logicky zapadá a ve výsledné kompozici a vizualizacích funguje, ale trochu mi zde chybí vnitřní zdroj konceptu pronikajícího za pomyslnou oponu vnějšího pláště. Promyšlený základ, kostra, schopná povýšit objekt nad rovinu brilantně zvládnutého "povinného cviku" v komponování proporcí fasády a v důsledném reagování na okolní kontext města. Tato úvaha se možná vrací k samotnému zadání. Michal si na začátku dokonale umetl cestu odstraněním stávajícího historizujícího domu na nároží Korunní. Je pro mne otázkou, zda je umístění bytového domu - tedy stavby nesloužící širší veřejnosti dostatečným opodstatněním takovéto demolice. Není-li úkolem dnešního špičkového architekta spíše se umět poprat s omezeními a protivenstvími v podobě dvorní fasády souseda plné oken. A implikuje mi to podezření, že - pokud by se svým domem pokusil vyrovnat s existencí onoho k demolici navrženého domu - mohla být situace složitější a její řešení zároveň ještě o stupeň sofistikovanější.

Autor nám krom detailního řezu opláštěním neprozrazuje mnoho o konstrukčním řešení budovy. I tuto informaci bych považoval za nezanedbatelnou součást komplexní diplomové práce.

Jsem nicméně přesvědčen, že Michal Jedlička svým návrhem naplnil zadání a představil originální studii řešení vybrané lokality. Kdyby standardní dostavba nároží blokového města s rezidenční funkcí běžně vypadala tak, jak nám zde prezentuje svojí prací, byla by česká stavební kultura o značný kus výše. Doporučuji proto diplomovou práci přijmout a přeji autorovi hodně komplikovaných architektonických výzev.

navrhuji stupeň hodnocení C

10. 06. 2017 Petr Burian

